



28/9/17

המלצות השקיה ודישון עגבניות בתי צמיחה בערבה עונת 2017/18

עודד פרידמן, עדי סויסה - שה"מ, משרד החקלאות ופיתוח הכפר
שבתאי כהן, יורם צביאלי - מו"פ ערבה תיכונה צפונית תמר

מומלץ לבצע בדיקות קרקע בתחילת העונה ובמהלכה על מנת לאפשר דישון מדויק וחסכוני יותר, בעיקר ביסודות זרחן ואשלגן. בטבלה שלהלן מפורטות המלצות ההשקיה והדישון לעגבניות בתי צמיחה בערבה לפי שלבי הגידול לאורך העונה:

מנת מים יומית ותדירות השקיה					
תחילת קטיף - סיום הגידול	חנטת קומה חמישית - תחילת קטיף	תחילת חנטה - חנטת קומה חמישית	התבססות - תחילת חנטה	שתילה - התבססות	שלב הגידול השקיה ודישון
אמצע דצמ' < תחילת פבר' < אמצע מרץ < מאי כ-5 חודשים	אמצע נוב' - אמצע דצמ' כחודש	אמצע אוק' - אמצע נוב' כחודש	סוף ספט' < תחילת אוק' < אמצע אוק' < 3 שבועות	אמצע - סוף ספט' כשבועיים	תקופה
7 < 5 < 3	3.5	4	5	5	מנת מים יומית מ"ק/דונם
3 < 2 < 1 ⁽¹⁾	1	1	2	2	מספר השקיות ליום
ריכוז החנקן הצרוף המומלץ במי ההשקיה (גרם\מ"ק)					
90 < 90 < 120	120	72	60 < 75	75	חנקן צרוף - גרם/מ"ק
20 < 20 < 26	26	15	13 < 30	30	זרחן צרוף - גרם/מ"ק
110 < 110 < 150	150	90	75 < 60	60	אשלגן צרוף - גרם/מ"ק
5:2.5:7.5	5:2.5:7.5	5:2.5:7.5	< 6:6:6 5:2.5:7.5 ⁽³⁾	6:6:6	דשן מורכב נוזלי ⁽²⁾ מינון: ליטר/מ"ק
1.5 < 1.5 < 2	2	1.2	1	1	

הערות

- (1) בחודשי החורף יורדת צריכת המים של הצמחים. בימים מעוננים וקרים ניתן לעבור להשקיה במרווח של יומיים.
- (2) עם רדת הטמפרטורות מתעוררת בעיית מסיסות של הדשנים ובמיוחד בדשנים האשלגנים. על מנת להתגבר על בעיה זו נחוץ לדלל במים את תמיסת הדשן ולהזריק מנות גדולות יותר של תמיסה לכל מ"ק של מי השקיה. חלק ממשווקי הדשנים המורכבים מבצעים דילול זה בעצמם.
- (3) יסודות קורט - החל מאמצע חודש נובמבר רצוי להוסיף לתמיסת הדשן כילט ברזל ומיקרו אלמנטים. משלב זה יתאים דשן מורכב 5:2.5:7.5

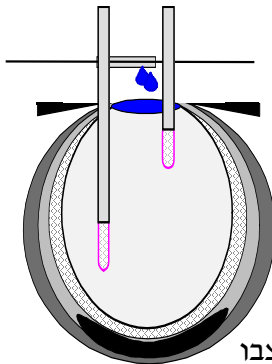
לכל בירור או שאלה מקצועית ניתן לפנות למדריכים.

בקרת ההשקיה והדישון

בית הצמיחה, בו גדלים צמחי העגבנייה או החציל, הינו מעטפת המיועדת ליצור תנאי גידול נוחים ומתאימים יותר לצמחים, מאשר בסביבה החיצונית. יריעות הפלסטיק והרשת נגד חרקים בולעות חלק מקרינת השמש ויוצרות הצללה בתוך המבנה. הפחתת קרינה זו משפיעה על שתי פעילויות חשובות של הצמח: **הפוטוסינתזה והנשימה**.

הפחיתה בשטף הקרינה המגיעה אל עלי הצמחים מקטינה את שטף קיבוע הפחמן דו חמצני (CO_2) על ידי הצמחים ומאיטה את קצב התחממות הקרקע והצמחים. רמת הטמפרטורה במבנה משפיעה על קצב נשימת הצמחים, ככל שטמפרטורת הנוף גבוהה יותר כך תגבר נשימתם. במבנים בהם פתחי האוורור סגורים עם רשת נגד חרקים נוצרת בעיית התחממות יתר ועודפי לחות העלולים לפגוע בהתפתחותם התקינה של הצמחים.

אמצעי מעקב ובקרה אחר מהלך צריכת המים והדשן על ידי הצמחים מאפשרים להתאים טוב יותר את ממשקי ההשקיה והדישון לתנאים השוררים בפועל בבית הגידול.



הטנסיומטרים הינם כלי עזר טוב לבקרת ההשקיה, במיוחד עם הירידה בצריכת המים בחודשי החורף. יש לוודא שקריאות המכשירים מתבצע באופן סדיר (קריאה אלקטרונית רציפה או קריאה ידנית ורישום). המכשיר צריך להיות מוצב במרחק 5 ס"מ מהטפטפת, סמוך לצמח. במידה ומציבים 2 מכשירים עומקי ההצבה הרצויים הם: 15-20 ס"מ ו-30-40 ס"מ. מעבר לעומק זה, בממשק הגידול וההשקיה הנהוג בערבה, אין כל צורך להציב מכשיר.

בקרת דישון ומליחות ניתן לערוך באמצעות שואבי (משאבי) תמיסת קרקע, אשר יוצבו בסמוך לתחנת הטנסיומטרים בעומק 10-15 ס"מ. עקב המורכבות בהפעלה נאותה של שואב התמיסה מומלץ להתחיל לעבוד עם שני מכשירים בלבד בשתי הפעלות שונות. את הטנסיומטר או המשאב יש להציב בסמוך לטפטפת (עד 10 ס"מ באדמות הכבדות). דריכת המשאב תעשה לפנות ערב ביום בו ניתנה ההשקיה. איסוף תמיסת הקרקע שהצטברה במשאב יעשה למחרת בבוקר. בהפעלה בה מוצבים מכשירי הבקרה נחוץ להתקין טפטפת לאיסוף מי ההשקיה במשך **כל!** מחזור ההשקיה, בכדי לוודא שרמת הדישון המתוכננת אכן מגיעה בפועל לשטח.

שימו לב ! דריכת המשאב לפני או תוך כדי מחזור ההשקיה תגרום לחדירת מי ההשקיה היוצאים מהטפטפת אל המשאב. לנתונים שיתקבלו מבדיקת התמיסה בתנאים אלו אין כל ערך.

המוליכות החשמלית של תמיסת המשאב תהיה בדרך כלל גבוהה ב-1.5-1 יחידות ממי הטפטפת. לעתים בשל גיאומטריית ההצבה רמת המליחות עשויה להיות גבוהה יותר אך אם היא יציבה לאורך זמן אין בכך בעיה. ריכוז החנקן החנקתי הרצוי בתמיסת המשאב הינו בתחום 60-80 ח"מ (שווה ערך לכ- 250-400 ח"מ חנקן NO_3). אם הריכוז גבוה מתחום הקריאה יש צורך למהול התמיסה.

לכל בירור או שאלה מקצועית ניתן לפנות למדריכים.

בהצלחה!

כל האמור לעיל הינו בגדר עצה מקצועית ועל מקבל העצה לנקוט מנהג זהירות